

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawczej (393.)
oraz Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (267.)
w dniu 12 czerwca 2015 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych na 76. posiedzeniu Senatu do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 54)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę państwa, otwieram wspólne posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Ustawodawczej.

(Rozmowy na sali)

Bardzo proszę o spokój, bo mamy rzeczywiście sporo pracy.

Zwracam się do pana dyrektora. Rozumiem, że będziemy głosować od razu, po kolei, zgodnie...

(Głos z sali: Z ruchem wskazówek zegara.)

...z ruchem wskazówek zegara... z zestawieniem. Dobrze.

Poprawka pierwsza.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

(Senator Bohdan Paszkowski: A wiecie, o co chodzi?)

Może tak... Proszę państwa, każdy ma to przed sobą, akurat jest to jasne...

(Senator Helena Hatka: Ale ja proponuję, żeby...)

Chciałbym...

Sekundkę, mam prośbę. Jeśli ktoś z państwa, z gości, chce zabrać głos, proszę dać znać. I przeciwnie, jeśli jest cisza, to znaczy – tak to rozumiem – że jest akceptacja. Nie będę w kwestii każdego punktu zwracał się do państwa, po prostu proszę dać znać, czy państwo...

(Głos z sali: ...chcę zabrać głos.)

Tak, chodzi o zabranie głosu.

(Senator Marek Borowski: I oczywiście, gdyby któryś senator też chciał...)

Oczywiście.

Proszę, Panie Senatorze.

Senator Bohdan Paszkowski:

Dziękuję.

Ja w kwestii poprawki pierwszej. Ona w zasadzie zmierza do tego, żeby kompetencje Trybunału Konstytucyjnego ograniczyć do tego, co jest w konstytucji, a nie w ustawach. Zresztą dzisiaj pytałem o to pana prezesa i otrzymałem odpowiedź, jaką otrzymałem... Czyli de facto to, co dotyczy partii politycznych, jest w konstytucji, a kwestia tak zwanej sygnalizacji w zasadzie jest w omawianej ustawie. Czyli

w zasadzie... W konstytucji jest napisane, że Trybunał zajmuje się tym, co jest określone w konstytucji. I tym zapisem powinniśmy się kierować.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego Maciej Graniecki:

To niemal jest tak, jak pan senator był łaskaw powiedzieć. Z jednym wyjątkiem, że w ustawie o partiach politycznych jest zapisana wyraźna kompetencja Sądu Okręgowego w Warszawie do występowania do Trybunału w sprawie rejestracji partii politycznej i kontroli jej statutu, a w konstytucji jest mowa o zgodności z konstytucją celów lub działania partii politycznych już aktywnie działających. I art. 191 konstytucji... przepraszam bardzo, art. 192, mówi wyraźnie o tym, że jest określony krąg podmiotów, które mogą występować z wnioskiem w sprawie działalności partii. Ustawa o partiach kreuje dodatkową kompetencję w tym całym obszarze, niemniej jednak zupełnie inną, bo chodzi o rejestrację partii politycznych.

I druga kwestia. Sama ustawa o Trybunale Konstytucyjnym – tradycyjnie już, od początku działania Trybunału, czyli od trzydziestu lat – kreuje funkcję sygnalizacyjną Trybunału, która jest pewną szczególną kompetencją, również uregulowaną ustawowo. W związku z tym chociażby te dwie ustawy dają tytuł do tego, żeby odnieść się również do kompetencji kreowanych nie tylko w samej konstytucji, ale dodatkowo, uzupełniająco we wspomnianych dwóch ustawach.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo za wyjaśnienie.

Konkluzja jest taka, że poprawka nie zasługuje na... Nie jest popierana.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (14)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka druga.

Senator Bohdan Paszkowski:

Jeśli mogę, słowo...

W tej chwili, skoro przyjęliśmy poprawkę pierwszą, która określa kompetencje...

(*Głos z sali:* Nie przyjęliśmy.)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Nie przyjęliśmy.)

To znaczy... Może powiem tak: skoro przyjęliśmy to, co jest w art. 1, to jest to teraz już tylko pewna logiczna konsekwencja, bo nie trzeba już wymieniać szczerkowo kompetencji Trybunału Konstytucyjnego.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Czyli jest to konsekwencja...)

Jest to konsekwencja tego, że odrzucono poprawkę pierwszą. Tutaj są wymieniane, zresztą też nie wszystkie, kompetencje Trybunału Konstytucyjnego.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Stanowisko Trybunału jest pozytywne?

**Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego
Maciej Graniecki:**

Nie.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Nie – czyli negatywne.

Głosujemy.

Kto jest za jej przyjęciem? (6)

Kto jest przeciwny? (14)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka trzecia. Tu występuje podobna konsekwencja, tak?

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

No tak.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (14)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka czwarta.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (14)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka piąta.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka została przyjęta.

(*Głosy z sali:* Nie, została odrzucona.)

Przepraszam – nie została przyjęta, nie otrzymała większości głosów.

Poprawka szósta, zaakceptowana przez obie komisje.

Kto jest za jej przyjęciem? (19)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka jednogłośnie została przyjęta.

Poprawki siódmą i trzydziestą drugą należy przegłosować łącznie.

Jakie jest stanowisko Trybunału, ewentualnie wnioskodawcy, pana ministra Łaskiewicza? Proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezydenta RP
Krzysztof Łaskiewicz:**

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Negatywne.

Głosujemy. Przypominam: siódma i trzydziesta druga.

Kto jest za ich przyjęciem? (6)

Kto jest przeciw? (14)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka ósma.

Stanowisko wnioskodawców i Trybunału? Negatywne, tak? Proszę?

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Jednym słowem – negatywne? Tak. Dziękuję bardzo.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem? (6)

Kto jest przeciwny? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka dziewiąta została przyjęta przez komisje, eliminuje ona kadencyjność prezesa Trybunału Konstytucyjnego. Przypomnę, że w zestawieniu pierwotnym była to poprawka numer...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Dobrze, dobrze... Proszę państwa, ja wiem, co ja robię... To była poprawka druga.

(*Głos z sali:* Dziewiąta...)

Kto jest za jej przyjęciem? (13)

Kto jest przeciw? (1)

Kto wstrzymał się od głosu? (5)

Poprawka została przyjęta.

Teraz poprawka dwunasta.

(*Głos z sali:* A poprawki dziesiąta i jedenasta?)

Zostały już wykluczone.

Poprawka dwunasta. Skreśla się... Tu chodzi o sformułowanie „prezesa urzędującego”, bo przecież nie ma prezesów „urzędującego” i „nieurzędującego”, jest po prostu prezes. Jest to poprawka redakcyjna, została przyjęta już przez obie komisje.

Kto jest za jej przyjęciem? (19)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał?

Została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka trzynasta.

Proszę o stanowisko wnioskodawcy i Trybunału.

(*Głos z sali:* Negatywne.)

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.
 Poprawka czternasta.
 Stanowisko Trybunału, wnioskodawców?
 Czternasta – art. 17.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego Andrzej Rzepliński:

Też negatywnie.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Negatywnie. Głosujemy.
 Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)
 Kto jest przeciwny? (12)
 Kto się wstrzymał? (1)
 Poprawka nie uzyskała większości...
 (Sygnał telefonu komórkowego)
 Przepraszam bardzo, muszę wyłączyć.
 (Głos z Sali: Piętnasta.)
 Ja widzę, proszę państwa.

Proszę państwa, to jest poprawka, która, jak państwo widzicie, podnosi poziom wymaganych kwalifikacji. To znaczy odstępuje się w niej od zasady, o jaką wnosi pan prezydent i jego przedstawiciel. Chodzi o spełnienie wymogów dotyczących sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego...

Stąd też moje pytanie, jakie jest stanowisko...

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Krzysztof Łaszkiwicz:

Negatywnie.
 (Przewodniczący Piotr Zientarski: To znaczy?)
 Żeby nie przyjmować tej poprawki.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Żeby nie przyjmować tej poprawki.
 (Głos z sali: ...Sądu Najwyższego.)
 (Głos z sali: Do tej pory sądu rejonowego... Tak?)

Senator Bohdan Paszkowski:

Ta poprawka podwyższa kwalifikacje w stosunku do tych obowiązujących teraz w Trybunale Konstytucyjnym, tak?
 (Głos z sali: Tak. Podwyższa. Oczywiście, że podwyższa.)

Tak, Panie Prezesie?
 (Głos z sali: Trzeba mieć kwalifikacje na sędziego Sądu Najwyższego. Czyli podwyższa.)
 (Wypowiedzi w tle nagrania)
 (Głos z sali: Może legislator by się wypowiedział.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Chwileczkę, proszę państwa, za chwilę udzielię głosu, chcę się tylko skonsultować z Biurem Legislacyjnym. Proszę o spokój. Mamy inne poprawki, to znaczy inne nu-

mery są w pierwszym zestawieniu i inne w drugim i trzeba je po prostu porównać. O to chodzi.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Proszę państwa, poprawka została zgłoszona, ona została przyjęta niejednolicie... Jeszcze raz mówię, że jest to poprawka popierana przez wnioskodawcę, pana ministra.

(Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Krzysztof Łaszkiwicz: Nie, nie jest popierana.)

Ale sekundę, Panie Ministrze. Sekundę, żebyśmy mieli jasność... Panie Ministrze, pan dzisiaj mówił, że chodzi o to, żeby były takie wymogi, jakie są w przypadku Naczelnego Sądu Administracyjnego...

(Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Krzysztof Łaszkiwicz: Tak.)

No właśnie. Skoro tak, to teraz chodzi o to, żeby ta poprawka...

(Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Krzysztof Łaszkiwicz: Ale tu jest mowa o Sądzie Najwyższym.)

No właśnie, tu jest... A, rozumiem, tu jest podwyższone... Czyli chodzi o to, żeby tę poprawkę odrzucić. Ona jest więc zaopiniowana negatywnie. Rozumiem.

Dobrze, głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

(Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka: Ale zaraz, zaraz...)

Proszę.

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Jeżeli mogę...

Piotr Gryśka, wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji.

Ja w imieniu Rady Ministrów chciałbym przekazać słowo wyjaśnienia. Poprawka, która została poparta przez połączone komisje, rzeczywiście podnosi kwalifikacje i w stosunku do projektu, i, literalnie, w stosunku do stanu prawnego dziś obowiązującego. W dziś obowiązującym stanie prawnym kwalifikacje na sędziego do Trybunału Konstytucyjnego są takie same, jakie są na sędziego do Sądu Najwyższego lub NSA. Tak jest w dzisiejszym stanie prawnym.

W skierowanym projekcie i w ustawie uchwalonej przez Sejm te kwalifikacje są rozpisane, ale one dotyczą poziomu wojewódzkiego sądu administracyjnego, a nie Naczelnego Sądu Administracyjnego, stąd jest tu rzeczywiście podniesienie kwalifikacji. Rada Ministrów, rząd, popiera podniesienie kwalifikacji do poziomu wymaganego od sędziego Sądu Najwyższego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

A ja mam pismo, przed chwilą... Może pan, Panie Ministrze, będzie uprzejmy...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Nie, nie... Mam inne stanowisko, dlatego chcę...

(Głos z sali: Rządu?)

Tak, tak.

(Głos z sali: To wczorajsze?)

Nie, dzisiejsze.

(Rozmowy na sali)

(Senator Andrzej Matusiewicz: Panie Przewodniczący, proszę nas wszystkich zapoznać z tym pismem. Jakies utajone działania pan przewodniczący prowadzi.)

(Wesołość na sali)

(Senator Jan Rulewski: Pan przewodniczący zaraz udzieli głosu. Konsultuje.)

Dobrze... Pan minister jest przeciwny.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Pan minister Łaskiewicz, wnioskodawca, jest przeciwny przyjęciu tej poprawki.

Panie Ministrze, jeszcze raz, żeby było...

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Krzysztof Łaskiewicz:

Pan prezydent wprowadził tę poprawkę, żeby wymogi odnieść do sądownictwa administracyjnego, a państwo w tej chwili, przyjmując tę poprawkę, odniesiecie je do poziomu Sądu Najwyższego, czyli wyżej niż do tej pory.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Z tym że Sąd Najwyższy, tak jak mówiliśmy, ma do tej pory alternatywnie... Albo do jednego, albo do drugiego. Dobrze.

Pan senator Pociąg.

Senator Aleksander Pociąg:

Mam olbrzymią prośbę. Jeżeli źle zrozumiałem, to proszę mnie poprawić. Do tej pory te kompetencje były na wysokości bądź Sądu Najwyższego, bądź NSA. W projekcie pana prezydenta były na wysokości...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: NSA.)

Nie, wojewódzkiego sądu administracyjnego. Ja rozumiem, że... Czy te zapisy zostały w Sejmie jakoś zmienione, czy przeszły tak, jak tam...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Nie zostały zmienione.)

Czyli, jak rozumiem, ta poprawka podnosi wymagane kompetencje nie tylko w stosunku do projektu prezydenckiego, ale i w stosunku do stanu obecnego?

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak jest.)

Rozumiem. Dziękuję bardzo.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: W stosunku i do stanu obecnego, i do obecnej ustawy.)

Czyli jeżeli ta poprawka nie przejdzie, to będzie tak, jak to wyszło z Sejmu i jak było w projekcie prezydenckim.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak jest.)

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Wyjaśniliśmy to sobie.

(Rozmowy na sali)

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (10)

Kto jest przeciw? (8)

Kto się wstrzymał? (0)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Proszę? Wszedł. Wszedł, trudno.

(Głos z sali: Zdezerterował.)

Dobrze. Poprawka została przyjęta.

Proszę państwa, poprawka osiemnasta wprowadza możliwość zgłaszania przez różne organizacje, różne organy kandydatów na kandydatów. Wprowadziliśmy również możliwość zgłaszania ich przez senatorów.

Kto jest za przyjęciem...

(Senator Marek Borowski: Zaraz, mam jeszcze pytanie.)

Tak.

Senator Marek Borowski:

Panie Przewodniczący, ale to nie jest chyba tylko to. Kiedy przewracam stronę, to widzę, że dalej są już zupełnie inne artykuły, takie, które mówią o terminach, między innymi: „Marszałek Sejmu, nie później niż trzy miesiące przed upływem kadencji sędziego Trybunału przekazuje posłom”... Prawda?

(Przewodniczący Piotr Zientarski: To jest wszystko procedura.)

Nie, nie, zgoda, tylko chciałbym się dowiedzieć, jak to się będzie miało do art. 135?

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne, pan dyrektor Kapeliński.

Dyrektor Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu Roman Kapeliński:

Szanowni Państwo, ta poprawka ma być przegłosowana w grupie poprawek, w której jest również poprawka osiemdziesiąta pierwsza, która mówi: „Przepisy art. 18a–18d, a także art. 19 ust. 1 i art. 20a w zakresie dotyczącym zgłaszania kandydatów na sędziego Trybunału spośród osób umieszczonych na liście, stosuje się począwszy od wyboru sędziego dokonywanego w związku z upływem kadencji sędziego przypadającym po 1 stycznia 2016 r. albo wygaśnięciem po tym dniu mandatu sędziego przed upływem kadencji”. Czyli dopiero od następnego roku...

(Senator Andrzej Matusiewicz: Czyli wyłącza się tych, którzy kończą kadencję w 2015 r.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Tak, tak, proszę bardzo.

(Senator Jan Rulewski: Mam takie pytanie...)

Czyli jakie? Osiemnasta i te wszystkie pozostałe, dziećmiętnasta...

Pan senator Rulewski chciał zapytać...

Senator Jan Rulewski:

Chciałem oświadczyć, że nie rozumiem, dlaczego dwukrotnie jest delegowana grupa posłów do zgłaszania: raz osób na kandydatów na sędziów, wprost do prezydium, do Sejmu, i potem, drugi raz, kandydatów na sędziów.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

No tak. W art. 19 jest zapis, że grupa posłów może wprost zgłosić kandydata do Trybunału.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: No może zgłosić.)

A tutaj jest dopisane, że grupa inna, co prawda mniejsza... Ja tego nie rozumiem.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

No właśnie. To są kandydaci, to jest preselekcja. Najpierw są kandydaci na kandydatów, a potem są...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak jest.

Proszę bardzo, pan senator Borowski.

Senator Marek Borowski:

To jest bardzo istotna poprawka, my nad nią już trochę dyskutowaliśmy. Czy w tej fazie istnieje... Bo to jest poprawka, zdaje się, pana senatora, tak?

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Była senatora...)

(Głos z sali: No nieważne, czyja...)

Nie, ważne. Chodzi o to, czy autor tej poprawki może ją w tej chwili zmodyfikować? Może, tak?

(Głos z sali: Jeżeli komisje się zgodzą, to może.)

Dobrze. Zaraz powiem, o co chodzi. Mianowicie chodzi o to... Ja nie mam oczywiście zastrzeżeń do tego, że grupa posłów zgłasza kandydata na kandydata, chodzi tylko o to, że skoro potem posłowie zgłaszają kandydata, którego wybiera się w drodze głosowania, to muszą mieć wcześniej możliwość zgłoszenia kandydata na listę. Inaczej to będzie bez sensu, będą zmuszeni do wystawienia kandydata z listy, na którą nie mieli wpływu.

(Głos z sali: No mają, bo jest zgłoszenie.)

Nie, ja mówię to do senatora Rulewskiego, który się zdziwił, dlaczego oni tu są... Tak więc nie ma się co dziwić.

Ale jest inny problem. Mianowicie w dotychczasowym brzmieniu, tym, które zostaje, w tej części, która zostaje, jest zapis, że kandydatów, już tych do głosowania, zgłasza nie tylko pięćdziesięciu posłów, ale także Prezydium Sejmu.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Jest to.)

A gdzie jest?

(Głosy z sali: Nie ma.)

Bo ja może nie widziałem.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jest, Panie Marszałku.

Proszę, Panie Dyrektorze...

(Senator Marek Borowski: Ja może nie widziałem...)

**Dyrektor Biura Legislacyjnego
w Kancelarii Senatu
Roman Kapeliński:**

Panie Marszałku, to jest w poprawce dwudziestej pierwszej.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę zobaczyć, jest na pewno.

Senator Marek Borowski:

Zaraz zerknę, chwilę... Prawo zgłaszania... Nie, nie, nie. Nie o tym mówię. No właśnie nie ma tego tutaj.

Chodzi o to, że zmuszamy Prezydium Sejmu do zgłaszania kandydata z listy, nie dając mu po prostu prawa do zgłoszenia kandydatów na tegoż kandydata. Inaczej jest w stosunku do posłów, bo, owszem, posłowie zgłaszają raz, ale potem zgłaszają drugi raz, oczywiście w większej liczbie, musi ich być pięćdziesięciu. No a Prezydium Sejmu jest zmuszane do tego, żeby wybrało kogoś z listy, na którą nie może zgłosić kandydata. Dlatego moja propozycja jest taka, żeby pan senator za zgodą komisji...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Tak było w projekcie prezydenckim. Tak było w pierwotnym brzmieniu.

(Senator Marek Borowski: Nie, w projekcie prezydenckim w ogóle tego nie było.)

Było. Jak nie? To było w projekcie prezydenckim.

(Senator Jan Rulewski: Był zapis o posłach?)

Oczywiście!

Proszę bardzo, pan minister Graniecki.

**Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego
Maciej Graniecki:**

Ja wiem, że jest to materia bardzo obszerna i trudno, bardzo trudno ją syntetycznie zreferować. Otóż od początku założenie było takie, że zgłaszana jest pewna pula kandydatów, z której wybierani są ci – przez co najmniej pięćdziesięciu posłów oraz Prezydium Sejmu – którzy niejako przekazywani są Sejmowi do przegłosowania. W skrócie to mówię. Dotychczas Prezydium Sejmu nigdy nie skorzystało z tej kompetencji. Już tak na marginesie – przez trzydzieści lat nie skorzystało z tej możliwości. Tak więc jest to raczej pewien relik, którego nikt nie ośmiela się wyeliminować. Być może kiedyś będzie to instrument potrzebny, ale dotąd był niepotrzebny.

W tej pierwszej fazie jest dlatego piętnastu posłów, żeby posłowie w ogóle mieli możliwość zgłoszenia osób na listę, ale w żadnej mierze nie przesądza to z góry o tym – moim zdaniem, a chyba państwa też – że to są już ci kandydaci, którzy pojawiają się w zgłoszeniu. Przecież nie o to tu chodzi. Chodzi o to, żeby głównie środowiska prawnicze, różne gremia, które są w grupie piętnastu posłów i dziesięciu senatorów, mogły zaprezentować swoich kandydatów. W ten sposób powstaje pełna pula, z której grupa pięćdziesięciu posłów i Prezydium Sejmu mogą czerpać.

W związku z tym ja nie widzę tutaj, Panie Senatorze, potrzeby, żeby jeszcze prezydium zgłaszało do preselekcji swojego kandydata, bo widzi go w puli do przegłosowania. Wydaje mi się, że byłoby to już, że tak powiem, nadmiarowe. Takie było założenie, taka była idea całej konstrukcji.

Senator Marek Borowski:

Ja rozumiem, w projekcie prezydenckim tego w ogóle nie było, od tego trzeba zacząć. Projekt prezydencki nie przewidywał żadnej puli kandydatów.

(Głos z sali: Jak to nie przewidywał?)

Nie. Projekt prezydencki mówił o tym, że pięćdziesięciu posłów zgłasza kandydata...

(Głosy z sali: Nie... nie.)

Mam przecież przed sobą projekt prezydencki.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Senator Andrzej Matusiewicz:

Panie Marszałku, to jest zapisane w art. 20. W druku nr 1590, w projekcie prezydenckim, jest to zapisane w art. 20.

Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego Maciej Graniecki:

Po to jest sześć miesięcy przed rozpoczęciem całej procedury, po to ona zaczyna się pół roku wcześniej, żeby powstała pula kandydatów. Chodzi o osoby, które mogą być kandydatami na kandydatów na stanowisko sędziego. I przecież po to jest sześć miesięcy...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Ale dyskusja jest już...

Jeszcze pan senator.

Senator Marek Borowski:

Jak rozumiem, to zostało wykreślone w Sejmie, bo w tej chwili tego nie ma.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: No tak.)

A, no to...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ale mówimy o projekcie pierwotnym, prezydenckim.)

Tego to już w ogóle nie mamy.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, pan senator Piotr Wach.

Senator Piotr Wach:

Tylko dwa zdania. Chciałbym powiedzieć, że Prezydium Sejmu zawsze może, przez piętnastu posłów, zgłosić... Dla Prezydium Sejmu nie jest żadną sztuką zrobienie tego.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jasne.

(Senator Bohdan Paszkowski: Mam jeszcze pytanie, Panie Przewodniczący, bo nie do końca to rozumiem.)

Proszę bardzo.

Senator Bohdan Paszkowski:

Grupa kandydatów na kandydatów jest wyłaniana przez te podmioty, a mnie interesuje taka kwestia, czy prezydium i, później, grupa tych pięćdziesięciu posłów mają wybrać li tylko z tych zgłoszonych, czy mogą również niejako samoistnie na etapie późniejszym sobie wybrać... To jest istota jakby... Skoro to jest już zamknięta grupa...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Nie może tak być. Musi być pula i dopiero z niej... Nie można już później spoza...

(Rozmowy na sali)

Dobrze. Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawek osiemnastej, dziewiętnastej, dwudziestej drugiej, dwudziestej siódmej i osiemdziesiątej drugiej? Kto jest za? (11)

Kto jest przeciw? (6)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawki uzyskały poparcie.

(Brak nagrania)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę państwa, głosujemy teraz nad poprawką dwudziestą ósmą.

Jakie jest stanowisko wnioskodawcy i Trybunału?

(Głos z sali: Negatywne.)

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (4)

(Głos z sali: Kto jest za?)

Kto jest za, czyli za przyjęciem tej poprawki.

Kto jest przeciw? (12)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka dwudziesta dziewiąta, zgłoszona przez senatorów Matusiewicza, Paszkowskiego, Błaszczyka, dotycząca tego, że sędzia Trybunału nie może podejmować innego zajęcia o charakterze zarobkowym. Co na to...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Proszę państwa, jak widać, są dyskusje tego rodzaju... Mianowicie ze względu na wielkie obciążenie Trybunału istnieje wątpliwość, czy dodatkowa praca nie będzie z uszczerbkiem dla wykonywania bardzo istotnej funkcji – że bardzo istotnej, to mało powiedziane – sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Czy tutaj... Rozumiem, że jest to jednak ograniczenie, bo sędziami często są profesorowie, ale czy te etaty...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę?

Senator Bohdan Paszkowski:

Tutaj chodzi o umowy cywilnoprawne, o inne zajęcia zarobkowe. W poprzedniej poprawce była mowa o zatrudnieniu.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Tak.

Proszę bardzo, Panie Prezesie.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego Andrzej Rzepliński:

Art. 23ust. 3: „Sędzia nie może podejmować innego zajęcia, o charakterze zarobkowym lub niezarobkowym, które utrudniałoby pełnienie przez niego obowiązków, uchybiałoby godności urzędu sędziego Trybunału lub mogłoby podważać zaufanie do jego bezstronności lub niezawisłości”. Każde dodatkowe zatrudnienie, z którym sędzia nie przychodzi do Trybunału, bo kiedy on przychodzi jako profesor uniwersytetu, to on przychodzi jako... On musi zgłosić prezesowi Trybunału, że jest dodatkowo zatrudniony. Były takie przypadki, że sędzia był zatrudniony gdzieś jako profesor i jeszcze gdzieś indziej też – dawałem wtedy trzy miesiące na wyczyszczenie tego, na rezygnację z którejś z posad profesorskich. Maksymalnie jedna. Ale również...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Ale ta jedna...)

(Głos z sali: ...czy jest dopuszczalna?)

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Właśnie o to chodzi, czy ona jest dopuszczalna.)

Nie czarujmy się, oczywiście, że ona zajmuje czas. Ale jednocześnie te dziewięć lat to jest dla profesorów swoisty trening zawodowy i nie ma tutaj...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dobrze, dziękuję, sprawa jest jasna, wyjaśniona.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Panie Dyrektorze, teraz poprawki trzydziesta i trzydziesta trzecia.

Stanowisko negatywne, jak rozumiem.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawek trzydziestej i trzydziestej trzeciej? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawki nie uzyskały poparcia.

Poprawka trzydziesta pierwsza.

(Senator Jan Rulewski: Trzydziesta trzecia była teraz...)

Były trzydziesta i trzydziesta trzecia, a teraz jest trzydziesta pierwsza.

Stanowisko? Negatywne.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem? (5)

Kto jest przeciwny? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała większości.

Teraz poprawka trzydziesta czwarta.

Stanowisko? Negatywne.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawki trzydziestej czwartej? (4)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka trzydziesta piąta. Poprawka komisji, ale...

Jest okej.

Stanowisko? Pozytywne.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawki trzydziestej piątej? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Została jednogłośnie przyjęta.

Trzydziesta szósta.

Stanowisko? Negatywne. Rady Ministrów?

(Głos z sali: Negatywne.)

Też negatywne.

Głosujemy.

Kto jest za? (5)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka trzydziesta siódma.

Stanowiska? Negatywne, jak rozumiem.

Głosujemy.

Kto jest za? (5)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka trzydziesta ósma.

Stanowisko? Negatywne.

Kto jest za? (5)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała większości.

Trzydziesta dziewiąta.

Stanowisko? Negatywne...

Senator Bohdan Paszkowski:

Mam jeszcze tylko takie pytanie, to znaczy wyjaśnienie, bo w tej chwili... Chodzi o art. 46, w którym, moim zdaniem, jest pewna gramatyczna nieścisłość. Mianowicie art. 46 brzmi tak: „Sędzia Trybunału jest wyłączony z udziału w rozpoznawaniu sprawy, jeżeli: – pkt 1 – wydał akt normatywny, będący przedmiotem wniosku”. I dalej, po przecinku: „pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej”. Tu jest oczywista niegramatyczność. Proponujemy z kolegami, żeby rozbić to zdanie. W pkt 1 byłby zapis „wydał akt normatywny, będący przedmiotem wniosku”, a w pkt 1a – „był autorem lub współautorem pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej”. Chyba jest oczywiste, że zapis „wydał akt normatywny, będący przedmiotem wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej” jest niegramatyczny?

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pan minister Graniecki.

**Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego
Maciej Graniecki:**

Jeżeli można... Proszę położyć akcent na „akt normatywny będący przedmiotem” – tu można postawić dwukropek. Chodzi o akt normatywny, który jest we wniosku skarżony, a kwestionowany w pytaniu prawnym bądź w skardze konstytucyjnej. Chodzi o akt normatywny, a nie o pytanie prawne jako takie.

(*Senator Bohdan Paszkowski:* Ale to jest źle sformułowane.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dobrze.

Stanowisko dotyczące poprawki jest negatywne.

Kto jest za jej przyjęciem? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto się wstrzymał? (1)

Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka czterdziesta.

Stanowiska?

(*Głos z sali:* Pozytywne.)

Głosujemy. I komisje też ją przyjęły.

Kto jest za? (16)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Czterdziesta pierwsza.

Stanowisko?

(*Głos z sali:* Negatywne.)

Głosujemy.

Kto jest za? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto się wstrzymał? (1)

Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka czterdziesta druga.

Stanowiska zainteresowanych stron?

(*Głos z sali:* Pozytywne.)

Pozytywne. Poprawka została przyjęta przez obie komisje. Głosujemy.

Kto jest za? (17)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Podobna sytuacja jest w przypadku czterdziestej trzeciej.

(*Głos z sali:* Podobnie – pozytywnie.)

Podobnie – pozytywnie. Została też przyjęta przez obie komisje.

Kto jest za? (16)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka czterdziesta czwarta.

Stanowiska?

(*Głos z sali:* Pozytywne.)

Pozytywne, przyjęta przez komisje. Głosujemy.

Kto jest za? (14)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Czyli wszyscy głosowali...

Dobrze.

Teraz poprawka czterdziesta szósta. Ale najpierw krótka informacja.

**Dyrektor Biura Legislacyjnego
w Kancelarii Senatu
Roman Kapeliński:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, poprawka czterdziesta szósta polega na skreśleniu przepisu, który komisje uznały za pozbawiony wartości normatywnej, czyli za taki, który nie powinien znaleźć się w ustawie. W przepisie tym jest mowa o tym, że w czasie rozprawy przed Trybunałem posłom, senatorom czy marszałkom Sejmu i Senatu towarzyszą pracownicy, odpowiednio, Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu. Z tym że Sejm przyjął go w wersji, w której mowa jest tylko o pracownikach Kancelarii Sejmu. Pierwotnie komisje zdecydowały o skreśleniu ust. 6, jednak pan senator Zientarski zgłosił poprawkę racjonalizującą ten przepis – pracownicy Kancelarii Sejmu towarzyszą posłom, a pracownicy Kancelarii Senatu towarzyszą senatorom.

Jest jeszcze poprawka czterdziesta ósma, która jest, moim zdaniem, błędna, bo dodaje ona przepis, który już jest. Czyli jest błędna. Dziękuję.

Senator Bohdan Paszkowski:

To znaczy, mogę ją wycofać, jeżeli kolega Matusiewicz się zgodzi.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Jeśli nikt jej nie przejął...)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Ale mogę w jego imieniu...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Tak? Czyli poprawka została wycofana, nikt jej nie przejął.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Jest pełnomocnictwo.

(*Senator Bohdan Paszkowski:* Uznajmy, że mam pełnomocnictwo.)

Tak że nie ma tutaj...

Głosujemy nad poprawką czterdziestą siódmą.

(*Głosy z sali:* Czterdziestą szóstą.)

Dobrze. Teraz poprawka czterdziesta szósta.

Kto jest za?

Miała być wycofana...

(*Głos z sali:* Nie, wtedy skreśla w ogóle...)

Dobrze.

Kto jest przeciw?

(*Głos z sali:* „Kto jest za” najpierw.)

Pytałem o to, nikt nie był za.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

(Głos z sali: Jeszcze raz.)

Kto jest za? (3)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka czterdziesta siódma, przed chwilą wyjaśniona i omówiona.

Kto jest za jej przyjęciem? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka czterdziesta dziewiąta.

Proszę... Chodzi o nowe brzmienie art 59.

Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego Maciej Graniecki:

Gorąco popieramy poprawkę pana przewodniczącego.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo. Chodzi o możliwość otrzymywania odpowiedzi, z tym że dane będą anonimizowane.

Kto jest za? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta.

Stanowisko – poparcie? Poparcie. Poparta została również, uprzednio, przez komisję.

Kto jest za? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta pierwsza.

Stanowiska? Jest poparcie, tak? Rozumiem. Również uprzednio przyjęta...

Kto jest za? (17)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta druga.

Stanowiska? Negatywne.

Kto jest za? (5)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka pięćdziesiąta trzecia, już przyjęta, o charakterze redakcyjnym.

Kto jest za? (13)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (5)

Poprawka pięćdziesiąta czwarta.

Stanowiska?

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Pozytywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Głosujemy.

Poprawka została również przyjęta przez obie komisje.

Kto jest za? (18)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęta.

Pięćdziesiąta piąta – techniczna, redakcyjna, uprzednio przyjęta.

Kto jest za? (17)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Przyjęta jednogłośnie.

Poprawka pięćdziesiąta szósta.

Stanowiska?

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Głosujemy.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciw? (12)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka pięćdziesiąta siódma.

Stanowiska?

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Głosujemy.

Kto jest za? (5)

Kto jest przeciw? (13)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Teraz wyjaśnienie Biura Legislacyjnego.

Dyrektor Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu Roman Kapeliński:

Szanowni Państwo, poprawki pięćdziesiąta ósma i siedemdziesiąta druga są powiązane ze sobą, one zostały zainspirowane pismem śląskich samorządowców. O nich nie było jeszcze w ogóle dyskusji, tak więc być może...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Była zgłoszona w drugim czytaniu...

Jakie są stanowiska zainteresowanych? Pan minister Łaszkiewicz – negatywne. Negatywne i... negatywne. Trzy podmioty zaopiniowały negatywnie. Głosujemy.

Kto jest za? (0)
 Kto jest przeciw? (13)
 Kto się wstrzymał? (4)
 Poprawki nie uzyskały poparcia.
 Poprawka sześćdziesiąta, już przyjęta uprzednio.
 Stanowiska?

**Wiceprezes
 Rządowego Centrum Legislacji
 Piotr Gryśka:**

W kwestii poparcia poprawki sześćdziesiątej stanowisko Rady Ministrów jest negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Stanowisko Trybunału też jest negatywne, tak było to przedstawiane. Tak? Pana ministra Łaskiewicza...
 Negatywne.

Kto jest za? (4)
 Kto jest przeciw? (12)
 Kto wstrzymał się od głosu? (1)
 Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka sześćdziesiąta trzecia. Ona chyba jest redakcyjna... Nie? Sekundę... Sześćdziesiąta trzecia jest autorstwa senatorów Matusiewicza, Błaszczyka i Paszkowskiego.

Może w tak zwanym międzyczasie poproszę o stanowiska.

(*Senator Bohdan Paszkowski:* Tutaj chodzi o... Jeżeli mogę wyjaśnić...)

Proszę.

Senator Bohdan Paszkowski:

Tutaj, w art. 85, mamy sprawę związaną z badaniem zgodności z konstytucją ustawy budżetowej lub ustawy o prowizorium budżetowym. I w ust. 2 jest taki zapis: „Uczestnicy postępowania przedstawiają stanowisko w terminie określonym przez prezesa Trybunału oraz Radę Ministrów”. Chodzi tu o to, żeby uczestnicy postępowania mieli, że tak powiem, możliwość oceny. W tym oceny stanowiska Rady Ministrów w kwestii ustawy budżetowej – to jest tu istotne.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Ale Rada Ministrów jest obowiązkowym uczestnikiem postępowania.)

Jasne, ale ona jest autorem budżetu czy prowizorium...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dobrze.
 Stanowisko Trybunału? Negatywne.

**Wiceprezes
 Rządowego Centrum Legislacji
 Piotr Gryśka:**

Negatywne. Rada Ministrów jest uczestnikiem postępowania.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Czyli nie ma potrzeby uszczęśliwiania niepotrzebnie...
 Negatywne.

Kto jest za? (5)
 Kto jest przeciw? (11)
 Kto wstrzymał się od głosu? (2)
 Nie uzyskała poparcia.
 Poprawka sześćdziesiąta czwarta.
 Stanowisko? Negatywne – widzę. Tak? A Rady Ministrów?

**Wiceprezes
 Rządowego Centrum Legislacji
 Piotr Gryśka:**

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Również.
 Kto jest za? (3)
 Kto jest przeciw? (12)
 Kto wstrzymał się od głosu? (2)
 Poprawka nie uzyskała poparcia.
 Poprawka...
 (*Głos z sali:* Sześćdziesiąta piąta.)
 Stanowisko?

**Wiceprezes
 Rządowego Centrum Legislacji
 Piotr Gryśka:**

Stanowisko Rady Ministrów jest negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Negatywne.
 Również Trybunału jest negatywne? Pan minister Łaskiewicz? Negatywne.

Kto jest za przyjęciem? (4)
 Kto jest przeciw? (12)
 Kto wstrzymał się od głosu? (0)
 Poprawka nie uzyskała poparcia.
 Sześćdziesiąta szósta. Stanowisko?

**Wiceprezes
 Rządowego Centrum Legislacji
 Piotr Gryśka:**

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Kto jest za?
 (*Głos z sali:* Dwie osoby...)
 Kto jest przeciw...
 (*Głos z sali:* Cztery osoby.)

No to jeszcze raz.
 Kto jest za? (4)
 Kto jest przeciw? (13)
 Kto wstrzymał się od głosu? (0)
 Poprawka nie uzyskała poparcia.
 Poprawka sześćdziesiąta siódma.
 Stanowiska? Negatywne.
 Kto jest za? (3)
 Kto jest przeciw? (13)
 Kto wstrzymał się od głosu? (0)
 Poprawka nie uzyskała poparcia większości.
 Poprawka sześćdziesiąta ósma.
 Pan minister – pozytywnie. A Rada Ministrów?

**Wiceprezes
 Rządowego Centrum Legislacji
 Piotr Gryśka:**

Rada Ministrów – negatywnie.
 (*Głos z sali: Zdecydowanie negatywnie.*)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Zdecydowanie negatywnie.
 (*Senator Jan Rulewski: Ale z czym taki sprzeciw...*)
 Proszę państwa, dyskusja była dość obszerna. Przypomnę, że chodzi o to, że Trybunał, jak wyjaśniono, stara się maksymalnie związać przedstawiać... Zresztą o tym mówi również regulamin Sądu Najwyższego. Myślę więc, że nadawanie temu rangi ustawowej, skoro to jest już w regulaminie, może być... Mimo że jestem autorem tej poprawki, też mam pewnego rodzaju wątpliwości. Chociaż tu chodzi, jakkolwiek by było, jednak o to, żeby uzasadnienia były jak najbardziej przystępne dla społeczeństwa. Taka jest idea, Panie Prezesie. Chodzi o to, żeby one były nieodstraszające i jak najbardziej związane.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
 Żeby były zrozumiałe, tak.
 Proszę, pan senator Borowski.

Senator Marek Borowski:

Panie Przewodniczący, skoro o to chodzi, to powinniśmy wstawić zapis... Która to jest? Sześćdziesiąta ósma. W tym zapisie powinna być mowa o tym, że Trybunał sporządza uzasadnienie orzeczenia z urzędu, a uzasadnienie powinno być zrozumiałe.

(*Wesołość na sali*)
 (*Przewodniczący Piotr Zientarski: Ale dla kogo?*)

A teraz serio. Czy nie dałoby się wpisać, że uzasadnienie powinno być dwuczęściowe, to znaczy jedna część byłaby związana, a druga byłaby pewnym rozwinięciem. Serio mówię.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, pan minister Łaskiewicz.

**Sekretarz Stanu
 w Kancelarii Prezydenta RP
 Krzysztof Łaskiewicz:**

Proszę państwa, w przypadku Sądu Najwyższego jest to ujęte w ten sposób, że orzeczenie musi być możliwie najkrótsze... To znaczy uzasadnienie powinno być możliwie jasne, możliwie najkrótsze i odnosić się do kwestii podstawowych, czyli powinno być związane.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pan przewodniczący Seweryński.

Senator Michał Seweryński:

Proszę państwa, to już jest prawie groteska, jeszcze trzeba, żebyśmy sędziom Trybunału kazali pisać ładnie, stylistycznie. Przecież jeżeli zaczniemy wyznaczać kryteria uzasadnienia, to w ten sposób wkroczymy w materię wyłącznej władzy sędziego. On ma napisać orzeczenie i uzasadnić w nim tyle, ile potrzebuje. Nie możemy mu niczego wyznaczać, mówić, że ma pisać uzasadnienie od kreski do kreski. Przepraszam, że zakrzyknę: ludzie, dokąd my idziemy?!

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Ale, Panie Prezesie, wracam do tego, bo wiem, że Trybunał wiele pracy poświęca upowszechnianiu nie tylko idei zgodności ustaw z konstytucją, ale w ogóle swojej pracy. Ważne jest to, o czym powiedział pan senator Borowski, czy nie byłoby możliwe, Panie Prezesie – zwracam się do przedstawicieli Trybunału – aby w ramach upowszechniania wiedzy o Trybunale, po uzasadnieniu zrobić jakieś ministreszczenie czy coś, co oddawałoby istotę...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

No nie, bo w ramach... Chodzi tu o to, żeby ludziom, którzy nie będą chcieli czytać wszystkiego, przepisów konstytucji itd., wyjaśnić, na czym polega istota rozstrzygnięcia. To jest taka upowszechniająca...

Panie Prezesie, proszę bardzo.

**Prezes Trybunału Konstytucyjnego
 Andrzej Rzepliński:**

W tej poprawce jest napisane: „uzasadnienie zawiera”, czyli to jest bezwyjątkowe. Przytoczę państwu procedurę postępowania cywilnego, dość bliską tej, jaka jest w Trybunale. Art. 328 §2. „Uzasadnienie wyroku powinno zawierać – a więc nie „zawiera” – wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa”. I to zajmuje, nie wiem, osiem stron, a czasami osiemdziesiąt stron. To zależy od przedmiotu sprawy, bogactwa orzecznictwa, znalezienia możliwie najlepszego prawa dla stanu faktycznego ustalonego przez sąd. I o tym decyduje skład orzekający.

Jak popatrzymy na to od strony czysto użytecznej, to zobaczymy, że sędziowie naprawdę nie mają dużo czasu. Oni nie piszą ani poezji, ani długich pięćsetstronicowych powieści, bo nie mają na to czasu – uzasadniają tak krótko, jak tylko jest to możliwe. Zgadza się z tym, że wiele sformułowań może być... No ale tego nie da się zapisać. Nie trzeba koniecznie pisać czy mówić „ekspirować”, bo to brzmi uczenie, można napisać „utracił moc” czy „wyszedł z obiegu”. To znaczy zupełnie co innego, a więc... Ale choć tego nie da się w ustawie zapisać, to jest to jednak przedmiot narad sędziowskich i sędziowie – także „trybunalscy”, do których to adresuję – doskonale o tym wiedzą. Ale mają też pewną manierę. Tacy przychodzą, można powiedzieć, że tacy się ulegli, co nie znaczy, że nie jest zadaniem prezesa i wszystkich sędziów... Przecież nikt nie wydaje orzeczeń w jednoosobowym składzie, to zawsze jest dzieło zbiorowe. Jest też apel do składu sędziowskiego, żeby proponował – i sędziowie to robią – poprawki językowe właśnie po to, żeby tekst był bardziej klarowny. Jest to ważne zwłaszcza w przypadku spraw, w których problem konstytucyjny dotyczy niejasności, nieprecyzyjności przepisu ustawy.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dobrze. Proszę państwa, czyli rzeczywiście są tutaj pewnego rodzaju wątpliwości.

Kto jest w takim razie za przyjęciem poprawki? (0)

Porażające argumenty pana prezesa zrobiły jednak wrażenie.

Kto jest przeciw? (14)

Kto się wstrzymał? (4)

Dobrze. Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka sześćdziesiąta dziewiąta.

Stanowisko?

(*Głos z sali:* Chodzi o czynność prawodawczą, czyli to, co robimy tutaj.)

Tak, ta „czynność prawodawcza” już została wyjaśniona.

Kto jest za przyjęciem poprawki? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka siedemdziesiąta, legislacyjna. Rozumiem, że jest poparcie...

Kto jest za? (17)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta pierwsza.

Stanowisko?

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Negatywne. Prezes Rady Ministrów jest uczestnikiem postępowania, Rada Ministrów będzie dostawała odpis orzeczenia.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski:* Rozumiem.)

W każdej sprawie Rada Ministrów jest uczestnikiem postępowania.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Czyli wszyscy dostają... Czyli poprawka jest bezprzedmiotowa, tak?

(*Głos z sali:* A marszałek Senatu też?)

Też dostaje.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciw? (10)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Poprawka siedemdziesiąta trzecia.

Stanowiska, jak rozumiem, są negatywne.

Kto jest za? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Poprawka nie uzyskała poparcia.

Siedemdziesiąta czwarta.

Stanowiska?

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Pozytywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pozytywne. Poprawka została też przyjęta przez obie komisje.

Kto jest za? (15)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta piąta, językowa. Rozumiem, że jest popierana...

Kto jest za? (17)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka siedemdziesiąta dziewiąta.

Stanowisko?

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Piotr Gryśka:

Stanowisko pozytywne, to jest przepis przejściowy, umożliwiający działanie Radzie Ministrów.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Kto jest za? (17)

Jednogłośnie przyjęta.

Poprawka osiemdziesiąta trzecia.

To jest poprawka, która... Nie, skreślenie tej... To jest poprawka, która właśnie blokuje, uniemożliwia powołanie.

Stanowisko?

**Wiceprezes
Rządowego Centrum Legislacji
Piotr Gryśka:**

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Kto jest za jej przyjęciem? (4)

Kto jest przeciw? (12)

Kto się wstrzymał? (1)

I poprawka ostatnia, osiemdziesiąta czwarta. Przedłuża ona vacatio legis do 1 stycznia 2016 r.

Stanowiska?

**Wiceprezes
Rządowego Centrum Legislacji
Piotr Gryśka:**

Negatywne.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Kto jest za? (4)

Kto jest przeciw? (13)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka nie uzyskała poparcia większości.

Dobrze, proszę państwa, do końca.

(*Senator Jan Rulewski:* Ja mam uwagi.)

(*Głos z sali:* A sprawozdawca?)

(*Głos z sali:* Zaraz, są pytania, spokojnie.)

Jeszcze chwileczkę.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Jan Rulewski:

Wysoka Komisjo, przy głosowaniu osiemnastym źle zaklasyfikowano poprawkę dwudziestą trzecią, mianowicie uznano, że poprawka ta wyczerpuje treść poprawki osiemnastej. Zwracam uwagę na to, że poprawka osiemnasta dotyczyła prelisty kandydatów na kandydatów, zaś poprawka dwudziesta trzecia, autorstwa Jurcewicza i Rulewskiego, mówi o bezpośrednim wskazywaniu kandydatur przez Senat. Zła była redakcja tego – choć nie chcę nikogo winić – w związku z czym komisja została wprowadzona w błąd. Stąd wniosek o reasumpcję głosowania.

Jeszcze raz mówię, że we wcześniejszej poprawce jest mowa o grupie senatorów i posłów, która na etapie wstępnym zgłasza kandydatów na kandydatów, zaś intencją poprawki dwudziestej trzeciej jest to, że grupa dwudziestu senatorów zgłasza kandydatów wprost do...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Nie, no jak wyklucza? Przepraszam... To tak samo, jakbyśmy powiedzieli, że grupa piętnastu posłów, która jest wskazana w tej preliście, wyklucza potem grupę pięćdziesięciu.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, pan senator Jurcewicz.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Panowie Przewodniczący! Panowie Ministrowie!

Miałem pewną intencję, która została niejako spożytkowana w poprawce senatora Zientarskiego, w związku z tym wycofuję się z niej. To po pierwsze. A po drugie, zwracam się do kolegi senatora: my musimy czytać łącznie osiemnastą, dwudziestą pierwszą itd. Moim zdaniem Biuro Legislacyjne ma rację. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Biuro Legislacyjne?

(*Głosy z sali:* Ma rację. Ma rację.)

Pan senator wyjaśnił. Proszę państwa, jeszcze...

Senator Bohdan Paszkowski:

Panie Przewodniczący, zgłaszam wniosek mniejszości...

(*Głos z sali:* Panie Senatorze, proszę mikrofon włączyć.)

...sygnowany moim nazwiskiem i senatora Matulewicza.

Senator Klima też się włącza.

(*Głos z sali:* Matusiewicza.)

„Matusiewicza” powiedziałem...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dobrze.

Proszę państwa, nie ma innych wniosków.

W związku z tym pozostaną sprawozdawcą. Sprawozdawca mniejszości już się zgłosił.

(*Rozmowy na sali*)

Jeszcze sekundkę, proszę jeszcze o chwilę cierpliwości.

Pan senator Borowski.

Senator Marek Borowski:

Proszę państwa, chciałbym dzisiejsze posiedzenie zakończyć miłym akcentem. Nie chciałbym, żeby senator Paszkowski został pozbawiony szansy wysłuchania tego, co powiem. Mianowicie odrzucona trzydziesta druga poprawka mówiła o tym, że w razie śmierci sędziego prezes Trybunału przesyła do Sejmu wniosek o wygaszenie jego mandatu, że Sejm podejmuje w tej sprawie decyzję. Zostawiliśmy tę decyzję prezesowi, on ją podejmuje, zresztą tak było do tej pory.

Chciałbym państwu powiedzieć, że w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych obowiązywała w Sejmie właśnie zasada, że kiedy poseł umarł, to wówczas cały Sejm wygaszał mu mandat w głosowaniu i zawsze było 10 głosów przeciw, a 6 posłów wstrzymywało się od głosu. Tak więc żeby tego uniknąć, to może lepiej już niech prezes...

(*Wesołość na sali*)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

Dziękuję bardzo.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii